

ĐẠI SỨ QUÁN HỌP CHỦNG QUỐC HOA KỲ PHÒNG THÔNG TIN-VĂN HÓA

Tầng 3, Rose Garden Tower, 6 Ngọc Khánh St., Hà Nội
Tel: 831-4580 * Fax: 831-4601 * Email: irchano@pd.state.gov

**Tạo chí Điện tử của Bộ Ngoại giao Hoa Kỳ
Những Vấn đề Toàn cầu, Tập 8, Số 2, Tháng 6/2003**

NHỮNG NỖ LỰC CHỐNG LẠI NẠN BUÔN NGƯỜI

NỖ LỰC CỦA MỸ NHẰM CHỐNG LẠI NẠN BUÔN NGƯỜI

John R.Miller

Giám đốc Văn phòng Theo dõi và Đấu tranh chống nạn buôn người
Bộ Ngoại giao Mỹ

Bộ Ngoại giao đi đầu trong nỗ lực mạnh mẽ của chính phủ nhằm giải cứu nạn nhân và truy tố bọn buôn người ở Mỹ và các nước khác.

Tình trạng nô lệ thời hiện đại là một trong những thách thức lớn nhất đối với nhân quyền trong thời đại của chúng ta. Nước Mỹ cương quyết phải ngăn chặn hình thức tội phạm xuyên quốc gia này và trừng phạt những kẻ phạm tội. Hành động của ngày càng nhiều các quốc gia trên toàn thế giới cho thấy họ cũng chia sẻ cam kết này.

Cơ sở chính trong nỗ lực của chính phủ Mỹ nhằm giải quyết tình trạng nô lệ thời hiện đại là Đạo luật Bảo vệ Nạn nhân Buôn người được ban bố thành luật vào tháng 10 năm 2000. Vào thời điểm đó, nước Mỹ thừa nhận rằng những luật hiện hành và các luật khác đã không thể ngăn chặn nạn buôn người hay trừng phạt thích đáng những kẻ buôn người. Đạo luật Bảo vệ yêu cầu các cơ quan liên bang phải đấu tranh chống lại nạn buôn người trong nước và phối hợp với các nước khác nhằm giải quyết vấn đề này trên bình diện quốc tế. Vào ngày 16 tháng 12 năm 2002, Tổng thống George W. Bush đã chấp thuận các mục tiêu của Đạo luật Bảo vệ thông qua việc ký Chỉ thị số 22 của Tổng thống về An ninh Quốc gia nhằm chỉ đạo các cơ quan liên bang “tăng cường nỗ lực, năng lực, và phối hợp tập thể để hỗ trợ chính sách chiến đấu chống nạn buôn người”.

Cụ thể hơn, Đạo luật Bảo vệ tuyên bố buôn người là một tội ác và kêu gọi Chính phủ Mỹ truy tố và trừng phạt bọn buôn người, bảo vệ và phục hồi các nạn nhân, và ngăn ngừa những hoạt động phạm tội này. Các chính sách và chương trình chống buôn người của Mỹ được giám sát bởi Nhóm Công tác Liên ngành của Tổng thống do Ngoại trưởng đứng đầu và được thực hiện bởi Nhóm Thực thi Chính sách Cao cấp gồm các quan chức cao cấp của chính quyền liên bang. Nhóm công tác và nhóm thực thi bảo đảm rằng mọi phương diện trong cuộc đấu tranh chống nạn buôn người đều được giải quyết bởi các cơ quan chức năng có liên quan của chính phủ.

Nỗ lực chống buôn người ở Mỹ

Các bộ Tư pháp, Bộ Y tế và Dịch vụ Con người, và Bộ An ninh Nội địa mới được thành lập có trách nhiệm chính đấu tranh chống lại bọn buôn người và hỗ trợ các nạn nhân ở Mỹ. Các công tố viên của Bộ Tư pháp thuộc Phòng Hình sự, Vụ Dân quyền, truy tố bọn buôn người và tập huấn về bộ luật mới chống buôn người. Hàng trăm nạn nhân của những hình thức lao động cưỡng bức và bóc lột tình dục nghiêm trọng đã được giải cứu thành công; những kẻ buôn bán họ đã bị truy tố và kết án nhờ những nỗ lực của Bộ Tư pháp.

Trước khi Đạo luật Bảo vệ được thông qua, trợ lý Tổng Công tố viên phụ trách về dân quyền và chuyên gia luật pháp của Bộ Lao động được trao quyền thiết lập và đồng chủ trì Nhóm Công tác về Bóc lột Nhân công và Buôn người nhằm giám sát việc truy tố bọn buôn người theo các đạo luật về nô lệ không tự nguyện, thuê mướn nhân công và lao động cưỡng bức. Đạo luật Bảo vệ bổ sung cho những đạo luật này nhằm truy tố hiệu quả hơn và tăng mức án tối đa theo luật định đối với bọn buôn người. Nhóm công tác đã thiết lập và duy trì một đường dây tố cáo đa ngôn ngữ trên toàn quốc cho nạn nhân buôn người.

Bộ Y tế và Dịch vụ Con người (HHS) chịu trách nhiệm thẩm tra một người nào đó là nạn nhân của buôn người và do đó đủ tiêu chuẩn được cấp chỗ ở tạm thời, được hỗ trợ tư pháp, có cơ hội học hành, được tư vấn tâm lý, được chăm sóc trẻ và các quyền lợi khác. Những chương trình này được thực hiện bởi các bang và hàng chục tổ chức phi chính phủ (NGOs) với sự hỗ trợ của HHS. Trong một số trường hợp, có người đã được các viên chức thực thi luật pháp xác định là nạn nhân tiềm tàng nhưng lại chưa được HHS “xác nhận”. Nhằm giúp những người này được hỗ trợ trong quá trình truy tố bọn buôn người, Bộ Tư pháp cũng đã hỗ trợ cho NGOs nhằm giúp đỡ tương tự cho các nạn nhân được phía tư pháp xác định nhưng lại chưa được xác nhận.

Nhiều nạn nhân ở Mỹ đã vào nước này mà không có thị thực hoặc nếu họ vốn đã có thị thực nhưng lại bị xác nhận là “diện ngoại lệ” vì những lý do trong luật di cư, ví dụ như do hoạt động bất hợp pháp chẳng hạn. Trước khi Đạo luật Bảo vệ được thông qua, những nạn nhân như thế thường bị trục xuất. Cách làm lỗi thời này hiện vẫn được áp dụng ở nhiều nước.

Đạo luật Bảo vệ bác bỏ cách làm này. Thay vì đối xử với những người bị buôn bán như những người di cư trái phép và bị trục xuất thì đạo luật mới giúp nạn nhân buôn người có cơ hội được cấp một thị thực đặc biệt loại T. Họ được yêu cầu phải hỗ trợ điều tra hay truy tố hành vi buôn người. Họ có thể được phép định cư ở Mỹ nếu việc bị chuyển đi gây rất nhiều khó khăn cho họ. Các nạn nhân có quyền giữ bí mật riêng tư, được bảo vệ thân thể và các hình thức hỗ trợ khác trong quá trình vụ việc được điều tra và truy tố.

Trong khi mỗi cơ quan chính phủ huấn luyện nhân viên của mình thực thi Đạo luật Bảo vệ và cung cấp các dịch vụ thì hầu hết việc chăm sóc trực tiếp và bảo vệ nạn nhân về tâm lý, tư pháp và thân thể đều do NGOs đảm trách và đôi khi được chính phủ hỗ trợ kinh phí. Sự quan tâm và theo dõi này của NGOs là rất có ích vì nhiều nạn nhân nghi ngờ cảnh sát và các viên chức chính phủ khác, đặc biệt khi họ nhập cảnh bất hợp pháp. NGOs hoạt động rất hiệu quả trong việc cung cấp nhận thức rằng những người này không bị đối xử như tội phạm mà là như những nạn nhân.

Những nỗ lực chống nạn buôn người ở nước ngoài

Đạo luật Bảo vệ cũng hướng dẫn Chính phủ phối hợp với các chính phủ khác nhằm bảo vệ và hỗ trợ nạn nhân cũng như đấu tranh chống lại và truy tố bọn buôn người. Bộ Ngoại giao, Bộ Lao động (DOL) và Cơ quan Phát triển Quốc tế của Mỹ (USAID) đều hợp tác với các chính phủ, các tổ chức quốc tế, và các NGOs quốc tế nhằm giải cứu và hỗ trợ nạn nhân buôn người, trừ phạt bọn buôn người, và ngăn ngừa nạn buôn người thông qua giúp đỡ giáo dục, tập huấn và hỗ trợ để những người có khả năng trở thành nạn nhân học nghề. Nhiều NGOs rất có kinh nghiệm trong vấn đề người tị nạn, nạn nhân chiến tranh, và đàn ông, phụ nữ, trẻ em bị bóc lột. Một số NGOs có liên quan đến tôn giáo, một số khác thì không. Tất cả họ đều chung mục tiêu bảo vệ và cung cấp dịch vụ cho các nạn nhân.

DOL đấu tranh chống nạn buôn người quốc tế thông qua các chương trình của mình và các tổ chức tôn giáo và phi chính phủ. Trên bình diện quốc tế, DOL phối hợp với chiến dịch của Tổ chức Lao động Quốc tế nhằm xóa bỏ lao động trẻ em với các chương trình triển khai ở 28 nước. Những dự án này cứu trẻ em thoát khỏi nạn buôn người và các công việc bị bóc lột, giúp chúng phục hồi và có cơ hội học hành cũng như cung cấp các thông tin để phòng.

DOL cũng rất tích cực tham gia giải quyết vấn đề trẻ em đi lính. Vào tháng 5 năm nay, Bộ thông báo dự định chi 13 triệu đô-la cho một sáng kiến toàn cầu nhằm giúp giải ngũ, phục hồi và tái hòa nhập những trẻ đi lính trước đây. Bên cạnh những nỗ lực cụ thể nhằm chống lại lao động trẻ em, Chương trình Hợp tác Kỹ thuật Quốc tế của Bộ góp phần ngăn chặn nạn buôn người bằng cách giải quyết những nguyên nhân sâu xa của nghèo đói như thất nghiệp, phát triển kỹ năng tay nghề, và thiêu một hệ thống phúc lợi xã hội.

USAID triển khai các chương trình chống nạn buôn người ở hơn 30 nước thông qua các cơ quan đại diện ở nước ngoài hợp tác với các tổ chức quốc tế, các tổ chức phi chính phủ, và các nước sở tại. Các chương trình của USAID hỗ trợ nỗ lực chống buôn người bằng các chiến dịch giáo dục và tuyên truyền. Các chương trình của USAID còn tạo cơ hội kinh tế và dạy nghề cho những nạn nhân buôn người thực sự hay tiềm tàng và gia đình họ, hỗ trợ nạn nhân buôn người, và cải cách luật pháp để truy tố bọn buôn người. Các chương trình phát triển đang triển khai của cơ quan này trên khắp thế giới đã góp phần vào những hoạt động chống buôn người cụ thể bằng cách giúp tạo những điều kiện giảm khả năng phụ nữ và trẻ em bị bọn buôn người đem đi buôn bán như xóa đói nghèo, giáo dục bé gái và thúc đẩy pháp quyền.

Đạo luật Bảo vệ Nạn nhân Buôn người cũng cho phép thành lập Văn phòng Giám sát và Đấu tranh chống Nạn buôn người (Văn phòng TIP) nằm trong Bộ Ngoại giao. Cũng như USAID và Bộ Lao động, Bộ Ngoại giao, cụ thể là thông qua Văn phòng TIP và các đại sứ quán ở nước ngoài, hỗ trợ các tổ chức quốc tế và phi chính phủ trong việc triển khai các chương trình nhằm ngăn chặn nạn buôn người, truy tố bọn buôn người và bảo vệ nạn nhân buôn người. Những chương trình này được xây dựng nhằm cải tiến luật chống buôn người trên thế giới, tập huấn cho các công tố viên và cảnh sát do yêu cầu đặc biệt của nạn nhân buôn người, và xây dựng các hệ thống hỗ trợ và dịch vụ bảo vệ nạn nhân. Từ khi Đạo luật Bảo vệ được thông qua, Chính phủ Mỹ đã đầu tư hơn 100 triệu đô-la cho các chương trình chống buôn người quốc tế. Hơn nữa, Bộ Ngoại giao có trách nhiệm chính về hợp tác ngoại giao với các nước khác để giúp họ nhận thức

rõ về tội ác này, khuyến khích họ hợp tác trong cuộc chiến chống buôn người và hiểu được đầy đủ tầm quan trọng của vấn đề này đối với nước Mỹ.

Văn phòng chống buôn người cũng chịu trách nhiệm xuất bản Báo cáo thường niên về nạn buôn người. Báo cáo này là một bản đánh giá chính thức về những cố gắng của các chính phủ khác trong đấu tranh chống buôn người. Báo cáo thường niên thứ ba được công bố vào ngày 1/6/2003 và có trên Internet tại địa chỉ www.state.gov/g/tip. Báo cáo này gồm một danh mục các sáng kiến của các nước và các tổ chức, một số sáng kiến là rất hiệu quả về kinh tế. Ví dụ khi cần thiết, việc đánh giá hoạt động của một nhân viên thực thi pháp luật có thể gắn với nỗ lực của người đó khi bắt giữ và điều tra bọn buôn người. Các khách sạn tham gia vào chương trình ngăn cấm mua dâm trẻ em sẽ được xếp hạng thêm một “sao”. Các ủy ban cảnh giác địa phương cử các lãnh đạo và phụ nữ địa phương có uy tín đứng ra hợp pháp hóa tầm quan trọng của việc thực thi các hình phạt đối với bọn buôn người.

Đặc trưng quan trọng của báo cáo thường niên này là việc xếp loại các nước theo một trong ba cấp. Việc xếp loại cho thấy mức độ đáp ứng những tiêu chuẩn tối thiểu quy định trong Đạo luật Bảo vệ của chính phủ một nước trong việc xóa bỏ nạn buôn người. Các chính phủ loại 1 tuân thủ hoàn toàn trong khi các chính phủ của các nước loại 3 không tuân thủ hoàn toàn và không có những cố gắng lớn nhằm tuân thủ những tiêu chuẩn tối thiểu này. Năm nay là lần đầu tiên Đạo luật Bảo vệ yêu cầu các nước loại 3 sẽ có thể bị trừng phạt cấm vận, chủ yếu là thông qua việc cắt các khoản viện trợ không liên quan đến mục đích nhân đạo hay thương mại. Ba bản báo cáo thường niên được công bố cho đến nay cho thấy đại đa số các chính phủ các nước đang đương đầu với tình trạng buôn người trầm trọng đều nỗ lực đấu tranh giải quyết vấn đề này, dù thực tế cho thấy là tất cả các nước này đều có thể và nên cố gắng hơn nữa. (Tham khảo bài mô tả đầy đủ các mô hình hay nhất trong phần Tài liệu tham khảo của ấn phẩm này).

Bộ Ngoại giao cùng với các cơ quan liên bang khác đã ủng hộ mạnh mẽ những cố gắng nhằm để ra những chuẩn mực hợp tác quốc tế chống lại tội ác xuyên quốc gia và sự lạm dụng nhân quyền này. Đó là đàm phán về một Nghị định thư Ngăn ngừa, Trấn áp và Trừng phạt Nạn buôn người, đặc biệt là Phụ nữ và Trẻ em, nhằm bổ sung cho Công ước của Liên Hợp Quốc về chống tội phạm có tổ chức xuyên quốc gia. Mỹ đã ký nhưng chưa phê chuẩn Nghị định thư này. Bộ Ngoại giao cũng chủ trì đàm phán các văn kiện quốc tế có liên quan khác như công ước của Tổ chức Lao động Quốc tế chống những hình thức lao động trẻ em tồi tệ nhất, và hai nghị định thư bổ sung cho Công ước về Quyền Trẻ em, một nhằm chống tình trạng trẻ em đi lính và một chống lại mại dâm trẻ em, khiêu dâm trẻ em và buôn bán trẻ em. Mỹ đã phê chuẩn tất cả ba văn kiện nói trên.

Bên cạnh việc phụ trách liên kết ngoại giao ở nước ngoài, hỗ trợ cho các chương trình chống buôn người quốc tế và soạn thảo Báo cáo thường niên về nạn buôn người, văn phòng chống buôn người còn góp phần nâng cao nhận thức về vấn đề này. Cùng với một liên minh các NGOs, Văn phòng đã tổ chức một cuộc hội thảo quốc tế vào tháng 2/2003 với chủ đề “Những chiến lược đột phá trong Cuộc chiến Toàn cầu chống lại Nạn buôn lậu Tình dục”. Hàng trăm đại biểu trên khắp thế giới đang giải quyết vấn đề này hàng ngày đã đưa ra rất nhiều khuyến nghị sâu rộng nhằm đấu tranh chống lại nạn buôn người. Sau đây là một số khuyến nghị đó:

- Thông qua các bộ luật chống buôn người quốc gia toàn diện nhằm truy tố bọn buôn người và bảo đảm an toàn và bí mật riêng tư của nạn nhân, nạn nhân được quyền đại diện tại tòa án, được chăm sóc y tế, hỗ trợ xã hội, bồi thường thiệt hại, và quyền được tìm kiếm và được cấp nơi cư trú.
- Xây dựng hợp tác và hoạch định tốt hơn giữa các chính phủ và NGOs thông qua liên lạc chặt chẽ và gấp gáp thường xuyên.
- Thiết lập các điểm liên hệ ở các nước xuất phát, trung chuyển và điểm đến để các nước này biết liên hệ chính xác với ai trong trường hợp khẩn cấp.
- Sử dụng các bộ luật hiện hành và luật chống buôn người để truy tố bọn buôn người và khách hàng của chúng.
- Bổ nhiệm các viên chức nữ được đào tạo đặc biệt vào làm việc ở các đơn vị chống buôn người và các đường dây nóng.
- Tập huấn nâng cao nhận thức cho thanh niên về vấn đề giới tính. Tập huấn phải do những người cùng trang lứa dạy theo kinh nghiệm của bản thân và có cả những nạn nhân trước đây nếu có thể được và phù hợp.
- Cho phép tự do tôn giáo. Các tổ chức của mọi tôn giáo cần được phép cung cấp các dịch vụ cho nạn nhân bất kể họ theo tôn giáo gì.

Những mục tiêu và ý tưởng trên là của các luật sư, các nhà lập pháp, các luật gia, các nhà báo, các nhà hoạt động xã hội, các cán bộ y tế và những nạn nhân sống sót. Họ đại diện cho những nỗ lực của các cá nhân, chính phủ và các tổ chức từ nhân trong cuộc chiến dai dẳng chống lại nạn buôn người.

Đó là một cuộc đấu tranh khó khăn ngay cả đối với một nước giàu nguồn lực như Mỹ, nhưng chúng ta kiên quyết đấu tranh mạnh mẽ chống lại hình thức nô lệ thời hiện đại này và chúng ta sẽ tiếp tục hợp tác với các nước khác để giải quyết vấn đề này.

Bài viết có trên Internet tại:

<http://usinfo.state.gov/journals/itgic/0603/ijge/gj02.htm> (*tiếng Anh*)

http://vietnam.usembassy.gov/wwwhta95_1.html (*tiếng Việt*)